

HECHOS DE LOS APÓSTOLES

Cap. 5:24 - 6:15

Maitei angirũ che rendúva. Ñañepyrũ ko árape ñande estudio Hechos capítulo 5 rehegua. Ñane programa mboyve guápe, jahecha Kuri umi apóstolpe oñemoinge cárcelpe, Rehecha kuaápa he'i: “Ñandejára remimbou katu,” pe versículo 19pe. He'i Ñandejára remimbou. Nde'íri Ñandejára ángel. Pe Ñandejára remimbou oñenohe chupe kuéra cárcelgui ha he'i chupe kuéra oho haña pe tupaópe omombe'úvo pe oiko vaekue. Ambue árape umi mburuvicha religioso omondo umi alguacilpe ogueru haña chupe kuéra cárcelgui ha ndojuhu véima chupe kuéra upépe. Ha ou omombe'u chupe kuéra pe cárcel oñemboty, ha oí avei umi oñangarekóva upépe, upéicha ramo jepe ndojuhú chupe kuéra upépe. Péicha avei oiko Jesucristo oikove jey ramo guare. Pe ita ndojepe'ái ha'e osẽ haña. Ha'e osẽma Kuri pe ita ojepe'a rire. Pe ita ojepe'a ikatu hañaicha oike umi opytáva okápe. Oiko haguéicha ko'ápe. Ñamoñe'ẽ ko árape umi versículos 24, 25 ha 26 ko capítulo 5gui, Hechospe:

Hechos 5:24 -26 “Ohendúvo Tupao pegua ñorãirõhára kuéra ruvicha ha pa'i ruvicha kuéra oporandu joa ojupe mba'épepa opáta upéva. Upérõ oguahẽ peteĩ he'íva chupe kuéra: Umi peẽ pemoinge vaekue koty ypytũme oime hikuái Tupaópe oporombo'e. Ñorãirõhára kuéra ruvicha ñorãirõhára kuéra reheve oho ipiári, ha ndopokói hese kuéra okyhyjégui umi tetãgua omboitárõ guarã chupe kuéra.”

Ko'ağa ohendu hikuái pe ha'e kuéra he'íva. Ñamoñe'ëve umi versículo 27 ha 28:

Hechos 5:27-28 “Oguahëvo ogueraha chupe kuéra mbojovakehára rendápe ha pa'i guasu he'i chupe kuéra: Ro'e porã vaekue peẽme ani haguã peporombo'eve pe kuimba'e reheguávare. Peẽ katu pemyenyhẽ Jerusalén tuichakue pene mombo'epýgui ha hi'arive peityse ore ári pe kuimba'e jejukakue.”

“Peẽ katu pemyenyhẽ Jerusalén tuichakue pene emombo'epýgui. he'i ha'e kuéra. Angirũ che rendúva, ko'áva apóstol omombe'u pe ohecha vaekue. Ha'e kuéra omombe'u Jerusalénpe Ñandejára Ñe'ẽ. Pe evangelio oñemombe'u vaerã Jerusalénpe, ha oñemombe'u upépe. Ñamoñe'ẽ pe versículo 29:

Hechos 5:29 “Pedro ha apóstol kuéra he'i chupe: Ore, ore ñe'ẽ rendu vaerã Ñandejárape yvypórape rangue.”

Pedro he'i chupe kuéra ojavovéta Ñandejára he'íva pe ha'e kuéra oipotávagui. Pe versículo 30 ko capítulo 5gui, Hechospe he'i:

Hechos 5:30 “Ñandejára ñande ru ypykue Jára omoingove jey vaekue Jesúspe upe peẽ pejuka vaekue pemosãingóvo kurusúre.”

Ro'e ndéve, angirũ che rendúva Jesúspe oñemosaingo peteĩ kurusúre. Pe versículo 31pe he'i:

Hechos 5:31 “Ñandejára ohupi chupe ha omoĩ ijakatúa gotyo, omoingóvo chupe

sāmbhyhára ha pysyrōha ramo, ikatu haguã Israel retã ojevy Ñandejára gotyo ha ojeheja rei chupe iñangaipa.”

Ha Pedro he'ive, ha'e kuéra ohecha hague áva mba'e ha avei pe Espiritu Santo Ñandejára ome'ëva ojapóva iñe'ë. Umi mburuvicha ohendúvo ko'áva mba'e ipochy eterei ha ojukase chupe kuéra. Ha ehecha kuaáke pe oikóva pe versículo 34pe Hechos capítulo 5pe:

Hechos 5:34 “Ha umi mburuvicha kuéra apytépe oĩ peteĩ fariséo hérava Gamaliel, Moisés rembiapoukapy mbo'eha ojeguereko itereíva mba'erõ tetãgua apytépe. Kóva oñembo'y ha he'i oñerenohẽ haguã upégui sapy'aite umi apóstol.”

Gamaliel oġuenohe umi apóstolpe ha he'i: Peẽ Sanedrín pegua añe'ëse peẽme. Gamaliel, ha'e kuri apóstol Pablo mbo'ehára. Ha'e peteĩ kuimba'e iñarandúva ha oñemomba'ëva chupe. Ha he'i chupe kuéra umi versículo 35, 36 ha 37pe:

Hechos 5:35-37 “Upéi he'i ambue mburuvicha kuérape: Israelgua, pema'ẽ porãke upe pejaposévare ko'ã kuimba'ére. Pene mandu'áke nda aréi opu'ã hague Teudas, oñemomba'e guasu vaekue ha omoirũ chupe 400 kuimba'e rupi. Kóvape ojejuka ha iñirũ nguéra isarambipa ha opa rei. Upe rire, pe jepapa oikórõ guare, opu'ã Judas Galileagua, ha oĩ omoirũva chupe. Chupe avei ojejuka ha imoirũhare isarambipa.”

Ehecha kuaápa Gamaliel oñe'ë hague umi opu'ã vaekue rehe, heta hague omoirũva ichupe, ha ohasávo umi ary opa rei. He'i chupe kuéra umi omyakáva omano rire umi omoirũva chupe isarambipa. He'i chupe kuéra ani haġua ojepy'apy ko'áva kuimba'e rehe umi versículo 38 ha 39pe.

Hechos 5:38-39 “Ko ágã ojuhúvare, che añandu péicha: Pejeheja ko'ã kuimba'égui ha ani pejoko. Ko mba'e ourõ yvypóraguinte opa reíta. Ñandejáragui ou ramo katu ndapejokói chéne, ha peñeñangarekóke, ani peñemoĩ hína Ñandejára rehe. Ha'e kuéra ojapo upe ha'e he'íva.”

Gamaliel he'i opakuévo peteĩ mba'e porã. He'i chupe kuéra: “*Ko mba'e ourõ yvypóraguinte opa reíta. Ñandejáragui ou ramo katu ndapejokói chéne, ha peñeñangarekóke, ani peñemoĩ hína Ñandejára rehe.*” ¡Tuicha mba'e pe he'íva ha ohasávo umi ary ohechauka pe oikóva ouha Ñandejáragui! Ha, ehechami pe ojapóva hikuái pe versículo 40pe:

Hechos 5:40 “Ohenói jey hikuái apóstol kuérape, oinupãuka ha he'i chupe kuéra anive haguã oñe'ẽ Jesús rérape. Upéi opoi chugui kuéra.”

Ko'ápe oĩ peteĩ mba'e noiporãiva. Ko'áva kuimba'e ndojapói rire mba'e vai ojepoi vaerã chugui kuéra. Ha ojapo rire mba'e vai oñembyepoti vaerã chupe kuéra ha upe rire ojepoi chugui kuéra. Ha'e kuéra ojapo vaerã Kuri pe Gamaliel he'i vaekue. Ñamoñe'ẽ pe versículo 41 ko capítulo 5gui, Hechospe.

Hechos 5:41 “Apóstol kuéra osẽvo mburuvicha kuéra rendágui ovy'a eterei Ñandejára ombojerovia haguére chupe kuéra, ohejavo ohasa asy hikuái Jesús rérare.”

¡Jahecha kuaa mba'éichapa ovy'a umi apóstol ohasa asy haguére Ñandejára rayhupápe! Pe versículo 42pe he'i:

Hechos 5:42 “Opa ára oporombo'e ha omyerakuã Jesús upe Mesías marandu porã, Tupaópe ha óga kuéra rupi avei.”

Reikuaápa, angirũ che rendúva, ¿Mba'épa ha'e pe evangelio? Pe evangelio ha'e peteĩ yvypóra. ¡Ha'e Ñandejára Jesucristo! ¡Tuicha mba'e jagueroivia chupe ko'ağa rupi, angirũ che rendúva! ¿Rejeroviápa Jesús rehe nde Salvador ramo? Ndaikatúi ñamombyte, jajerovia hese térã nahániri, angirũ che rendúva! Péva ha'e pe mbo'epy tuichave mba'éva ha umi apóstol kuéra ndopytu'úi omombe'úvo áva mba'e.

Péicha ñamohu'ã ñande ko capítulo 5 rehegua Hechospe. Jahasáma ko'ağa pe capítulo 6pe. Ko capítulo 6pe jajuhu oñemoĩ hague umi 7 diácono ha pe diácono Esteban rembiasakue. Jahecha ko'ağa ambue mba'e ndojejapo porãiva pe tupaópe. Ñepyrurã jahecha Kuri pe Ananías ha Safira ojapo vai vaekue. Ha'e kuéra ojerovia ha ojesalva ha ndaikatúi opyta umi ojeroviáva apytépe ijapu rupi.

Oike rupi umi mba'e noiporãiva pe tupaópe, oñemoĩ umi omyakáva tupao. Péicha jeporavo umi 7 diácono. Ko capítulope oñeñe'ëve Esteban rehe, ha'éva peteĩva diácono, omombe'u mba'éichapa ojejagarra chupe ha oñeñe'ẽ rei hese hembiaapo vaiha. Ñamoñe'ẽ pe versículo 1 ko capítulo 6gui, Hechospe:

Hechos 6:1 “Umíva umi árape heta etereíma umi ogueroiviáva. Umi Grecia ñe'ẽ megua hetave ohóvo ha oñepyrũ oñe'ẽsuguy umi hebreó ñe'ẽmeguáre, he'ívo noñeñangarekoíha hekópe kuña imenave'ỹva hesegua kuéravare, oñeme'ẽ jave chupe kuéra hembí'urã.”

Ko'ağa jahecha kuaa oñe'ẽ umi griego kuéra umi hebreo rehe.

Pe ñe'ẽ “griego” ko'ápe he'ise helenista, he'iséva umi judío kuéra oñe'ẽva griego ñe'ẽme. Ndoikói hikuái Palestinape ha oguereko hikuái isinagoga Jerusalénpe, upépe oñemoñe'ẽ pe Biblia griego ñe'ẽme. Umi hebreo oiko gueteri pe Moisés leype, omoñe'ẽ hikuái pe Biblia

hebreo ñe'ẽme. Ko'áva creyente kuéra ojoavy hikuái.

Oje'e upéramo oî hague 25.000 cristiano rupi. Ha ja'e vaerã pe Iglesia primitiva heta mba'épe ndojapo porái. Heta cristiano he'i jaiko jey vaerã pe Iglesia primitivape ojeiko haguéicha. Pe Iglesia primitivape ojeiko Espiritu Santo pu'akápe ha ko'ağa rupi katu heta mba'e vai ojekuaa oîha umi tupaoha rupi." Pe Iglesia Primitivape oî avei angaipa ha péicha ramo jepe ha'e kuéra oheka pe Espiritu Santo pu'aka.

Pe tupaópe oike pe angaipa, umi griego ojejure oñeñangareko hağua avei umi viuda rehe oñeñangareko háicha umi hebrea rehe. Ha ko'áva mba'e oikuaa umi apóstol. Pe versículo 2 ko capítulo 6gui, Hechospe he'i:

Hechos 6:2 "Umi 12 apóstol ombyatypa ogueroviávape, ha he'i chupe kuéra: Naiporái ore roheja Ñandejára Ñe'ẽ myerakuã, roñangareko haguã umi okaru vaerãre."

Umi apóstol oguerovia ndohejái vaerã Ñandejára Ñe'ẽ mbo'epy. Ha'e kuéra oiporu hi'aravo oñembo'e ha ohesa'yijóvo Ñandejára Ñe'ẽ. Ko'ağa rupi avei péicha ojejapo vaerã umi tupaoha rupi. Ñamoñe'ẽ umi versículo 3 ha 4 ko capítulo 6gui Hechospe:

Hechos 6:3-4 "Upévare, ore pehẽngue, peiporavo pende apytégui 7 kuimba'e ikatupyrýva ha henyhẽva Espiritu Sántogui, roheja haguã ipópe kuéra ko'ã tembiapo. Ore katu toroñembo'e ha toromoherakuã meme Ñandejára Ñe'ẽ."

Umi diáconope oiporavo vaerã pe Iglesia. Ha'e kuéra oiporu hi'aravo oñembo'e ha ohesa'yijóvo Ñandejára Ñe'ẽ. Umi 7 diaconope umi apóstol ome'ẽ hembiaporã.

Angirũ che rendúva umi diácono ikatupyry ha henyhẽ vaerã Espíritu Sántogui.

Pe versículo 10pe oñe'ẽ ñandéve Esteban rehe ha'e peteĩ kuimba'e ojeroviaitereíva Ñandejára rehe, ha oiko Ñandejára oipota háicha. Ñamoñe'ẽ pe versículo 4 ko capítulo 6gui Hechospe:

Hechos 6:4 “Ore katu toroñembo'e ha toromoherakuã meme Ñandejára Ñe'ẽ.”

Péva ha'e umi apóstol kuéra rembiapo. Umi versículo 5 ha 6pe he'i:

Hechos 6:5-6 “Opavavépe iporã upéva, ha oiporavo hikuái Esteban, kuimba'e henyhẽva jeroviágui ha Espíritu Sántogui, avei Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, ha Nicolás, Antioquiagua ojeroviáva Ñandejárare judío kuéraicha. Umívape ogueru hikuái apóstol kuéra rendápe, ha ha'e kuéra oñembo'e ha omoĩ ipo hese kuéra.”

Opavave ko'áva ojapo Ñandejára Ñe'ẽ ha oñeñe'ẽ Felipe ha Esteban rehe.

Umi apóstol omoĩvo ipo umi diácono akã ári he'ise ha'e kuéra omba'apóta hendive kuéra ha oikóta Ñandejára Ñe'ẽme. Pe versículo 7 ko capítulo 6gui Hechospe he'i:

Hechos 6:7 “Ñandejára Ñe'ẽ iñasãive ohóvo ha umi ogueroviáva oñemboheta Jerusalénpe. Pa'i kuérava jepe oĩ ogueroviáva.”

Ko'ağa rupi ñamombe'u vaerã avei Ñandejára Ñe'ẽ. Ko programa rupive romombe'u pe Ñandejára Ñe'ẽ.

Opakuévo ko versículo he'i: *“Pa'i kuérava jepe oĩ ogueroviáva.”* He'ise heta umi pa'i judíoova ojerovia Cristo rehe.

Ñañe'evéta ko'ağa Esteban rehe. Esteban ha'e peteĩ kuimba'e ojekuaaitereíva pe tuapópe. Ñamoñe'ẽ pe versículo 8 ko capítulo 6gui Hechospe:

Hechos 6:8 “Esteban, henyhëva pokatu ha Ñandejára rovaságui, ojapo hechapyrãva ha techaukarã maymáva apytépe.”

Esteban rekove imarangatu eterei ha oiko Espíritu Santo sambyhýpe ha péva ombopochy eterei umi saduceo kuérape. Ogueru hikuái umi tapicha oñe'ẽ vaítava japúpe Esteban rehe. Ñamoñe'ẽ umi versículo 9 guive 15 peve ko capítulo 6gui Hechospe:

Hechos 6:9-15 “Oĩ mbovymi umi judío tupao “Tembiguaikue” héravagui, oñomoirüva Cirene, Alejandría, Cilicia ha Asiagua ndive, oñepyrüva oñoñe'ẽ api Esteban ndive, ha ndaikatúi ombohováí chupe, iñe'ẽ henyhëgui arandu ha Espíritu Santogui. Upémarõ ohepy me'ẽ hikuái umi ijapu vaerãme, he'i haguã, ohendu hague chupe oñe'ẽ vaírõ Moisés ha Ñandejárare. Upéicha omopu'ã hese tavagua, myakãhára ha Moisés rembiapoukapy mbo'eha kuérape, ha ondyry hikuái Esteban rehe, ipojái hese ha ogueraha mbojovakehára aty guasu renondépe. Oheka avei hikuái tekove japu, he'íva: Ko kuimba'e oñe'ẽ vai manté pe Tupao marangatúre, ha Moisés rembiapoukapyre. Rohendu he'i ramo upe Jesús Nazaretgua ombyaitaha Tupao ha omoambuetaha umi mba'e Moisés oheja vaekue ñandéve. Mburuvicha kuéra ha opa upépe oguapýva, oma'ëvo Esteban rehe, ohecha hova ojoguaha Ñandejára remimbou rovápe.”

Estebanpe oñembojovake pe Sanedrínpe ha umi testigo ijapúvape avei ojeguero. Umi testigo japu he'i añetegua michîmînte. Jesús he'i Kuri ojeitýtaha pe tupao ha ha'e omopu'â jevýta. Ha ha'e oñe'ê Kuri hete rehe. Ha'e kuéra ndoikuaa porâi pe he'íva Esteban he'ívo pe tupao Jerusalén pegua opyta reítaha. Ha'e kuéra omomba'eve pe Moisés ley, ha omboyke Cristope ha péva rupi pe tupao opyta Cristo'yre. Pe ley araka'eve na ñande salvái, pe gracia rupive jajesalva. Pe versículo 15pe he'i oma'êvo Esteban rehe, ohecha hova ojoguaha Ñandejára remimbou rovápe. ¡Ha péva tuicha mba'e angirũ che rendúva péicha ohecha Estebanpe umi oíva upépe!

Péicha ñamohu'â ñande estudio ko capítulo 6 rehegua Hechospe. Ambue programape, Ñandejára pytyvõ rupive ñañepyrũta ñamyesakâ pe capítulo 7, jajuhútahápe heta ohasa asy Esteban.

Ehaíke oréve remombe'úvo mba'éichapa ne pytyvõ ko mbo'epy. Reipota ramo umi nota ha bosquejo, ikatu reike reite ore página internet peguápe, kóva ha'e pe dirección atravesdelabiblia.org/notas, atravesdelabiblia.org/notas, ha'e jey atravesdelabiblia.org/notas.

Rehenduse jey ramo ko programa, téra ne rehendúi ra'e peteíva eike jey atravesdelabiblia.org/recursos, ha'e jey atravesdelabiblia.org/recursos.

Angirũ che rendúva, roha'ãrõ rehai oréve téra embou peteĩ mensaje WhatsApp rupive 0981 521 200pe Radio Transmundial Paraguaype, rejerurévo umi nota ha bosquejo ko programa rehegua. Téra ehai oréve internet rupive ko direcciónpe atbparaguay@transmundial.org, ha'e jey atbparaguay@transmundial.org ; roha'ãrõ rehai oréve. Ñandejára tande rovasa porãite.